

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра _Фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту

завідувач кафедри

Баранова В.Г.

“ ___ ” _____ 20__ р.

ВИПУСКНА РОБОТА

**на здобуття освітнього ступеня бакалавр зі
спеціальності 6.030508 «Фінанси і кредит»**

за темою:

**ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СУБ'ЄКТІВ
ПІДПРИЄМНИЦТВА (НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ФАВОРИТ-2000»)**

Виконавець

студентка фінансово-економічного
факультету

Левченко Аліна Дмитрівна _____

Науковий керівник

К.е.н., доцент кафедри фінансового _____ менеджменту
та фондового ринку _____ Лапіна Ірина Сергіївна

Одеса 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	6
1.1. Значення і роль фінансових ресурсів підприємства.....	6
1.2. Структура та джерела фінансових ресурсів підприємства.....	11
1.3. Формування та використання фінансових ресурсів.....	17
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ (НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ФАВОРИТ - 2000»)	24
2.1. Загальна характеристика підприємства.....	24
2.2. Склад і структура фінансових ресурсів ТОВ «ФАВОРИТ-2000».....	26
2.3. Аналіз ефективності формування та використання фінансових ресурсів.....	34
РОЗДІЛ 3 ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	37
3.1. Поліпшення політики управління фінансовими ресурсами підприємства ТОВ«Фаворит- 2000».....	37
3.2. Напрямки підвищення ефективності системи управління фінансовими ресурсами ТОВ «Фаворит-2000».....	50
3.3. Прогнозування оцінки формування фінансових ресурсів ТОВ «Фаворит-2000.....	56
ВИСНОВКИ	59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	64
ДОДАТКИ.....	66

ВСТУП

Актуальність дослідження. Пошук фінансових джерел функціонування та розвитку підприємства, забезпечення найефективнішого інвестування фінансових ресурсів набувають важливого значення в роботі фінансових служб підприємств, організацій, установ за умов ринкової трансформації національної економіки. Реформування економічної системи України зумовлює необхідність підвищення ефективності управління процесом формування та використання фінансових ресурсів суб'єктів господарювання як одного з найважливіших елементів в загальній системі управління підприємством.

Необхідність ефективного розвитку фінансово-господарської діяльності обумовлює розмір, склад та структуру фінансових ресурсів суб'єктів господарювання. В свою чергу, від величини фінансових ресурсів залежить фінансування процесу розширеного відтворення, виконання фінансових зобов'язань перед бюджетом, банками, страховими й іншими організаціями та соціально- економічний розвиток підприємства загалом. Достатня наявність фінансових ресурсів, їх ефективне використання визначають фінансовий добробут підприємства: платоспроможність, ліквідність, фінансову стійкість. Інноваційний розвиток суб'єктів господарювання зумовлює необхідність всебічного дослідження проблем їх фінансування, зокрема, процесів формування та використання фінансових ресурсів як основи фінансового забезпечення господарської діяльності підприємств.

Теоретичною основою визначення сутності фінансових ресурсів підприємства та процесів їх формування і використання займалися такі відомі вчені-економісти, як: Балабанов І.Т., Бандурка О.М., Бердар М.М., Василик О.Д., Зятковський І.В., Кірейцев Г.Г., Коробов М.Я., Огородник

С.Я., Опарін В.М., Поддєрьогін А.М., Рибалко Н.О., Стецюк П.А. та інші. Однак до сьогодні єдиної загальноприйнятої точки зору щодо визначення сутності поняття «фінансові-ресурси» серед вчених- економістів немає. Крім того, в їх роботах недостатньо освітлений процес формування фінансових ресурсів підприємств, взаємозв'язок фінансових ресурсів і джерел їх формування, ефективність формування фінансових ресурсів підприємств.

Метою роботи є розробка шляхів підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства на прикладі ТОВ «Фаворит-2000» на основі узагальнення теоретичних доробок у сфері управління фінансами підприємств.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення таких **завдань**:

- описати значення і роль фінансових ресурсів підприємництва;
- охарактеризувати структуру фінансових ресурсів;
- визначити формування та використання фінансових ресурсів;
- надати загальну характеристику підприємству ТОВ «ФАВОРИТ-2000»;
- дослідити склад і структуру фінансових ресурсів підприємства;
- проаналізувати ефективність формування та використання фінансових ресурсів на підприємстві;
- запропонувати основні напрямки підвищення ефективності використання фінансових ресурсів суб'єктів підприємства.
- оцінити прогнози формування фінансових ресурсів ТОВ «Фаворит-2000»

Предметом дослідження даної роботи є сукупність економічних відносин, пов'язаних з формуванням і використанням фінансових ресурсів підприємства.

Об'єктом дослідження є процеси формування фінансових ресурсів підприємства ТОВ «ФАВОРИТ- 2000».

У роботі застосовувались такі **методи дослідження**, як горизонтальний та вертикальний фінансовий аналіз, порівняльний фінансовий аналіз, аналіз фінансових коефіцієнтів.

Випускна робота дипломна складається із вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел.

В першому розділі розглядаються загальні основи значення і ролі фінансових ресурсів підприємства в сучасних умовах. Проводиться дослідження теоретичних аспектів структуризації фінансових ресурсів підприємства. Визначаються особливості формування та використання фінансових ресурсів

В другому розділі проводиться аналіз стану розміщення та використання фінансових ресурсів на підприємстві ТОВ «ФАВОРИТ-2000». Розглядається організаційно-економічна характеристика підприємства. Проводиться дослідження розміщення та використання фінансових ресурсів на підприємстві. Проводиться оцінка фінансового стану підприємства.

В третьому розділі розглядаються напрямки підвищення ефективності розміщення та використання фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва. Визначаються напрямки вдосконалення структури фінансових ресурсів ТОВ «ФАВОРИТ-2000», Здійснюється пошук резервів поліпшення фінансового стану підприємства в наслідок реалізації нових фінансово-інвестиційних програм.

ВИСНОВКИ

Отже, підводячи підсумок, можна зробити наступні висновки.

У сучасній економічній науці існує безліч визначень поняття «фінансові ресурси». Ми ж визначили фінансові ресурси як власні або позичені кошти, які є на підприємстві, тобто всі активи підприємства – необоротні й оборотні. Фінансові ресурси класифікують наступним чином: за джерелами та етапами формування, за правом власності, за об'єктами та напрямками інвестування, термінами використання тощо, що, на нашу думку, дозволить підвищити ефективність механізму управління фінансовими ресурсами на підприємствах. Від ефективної організації та правильного управління фінансовими ресурсами підприємства залежить добробут підприємства: платоспроможність, фінансова стійкість, ліквідність та його положення на ринку.

Проведене дослідження й послідовний аналіз підходів до розуміння сутності фінансових ресурсів підприємства дозволили визначити їх як сукупність власних, залучених ззовні та позикових грошових коштів, а також їх еквівалентів, що змінюються у процесі господарського кругообігу і призначені для фінансового забезпечення діяльності підприємства з метою отримання прибутку та спрямовані на реалізацію стратегічних і тактичних цілей підприємницької діяльності.

Процес формування, розподілу та використання фінансових ресурсів на підприємстві включає механізм утворення власного та позикового капіталу для фінансування активів (необоротних та оборотних), фінансового забезпечення операційної та фінансово-інвестиційної діяльності, виконання фінансових зобов'язань перед державою та іншими суб'єктами економічних відносин.

У свою чергу, фінансові ресурси підприємства за основними джерелами формування можна структурувати в такий спосіб: ресурси, що

формується за рахунок внесків юридичних і фізичних осіб у статутний фонд під час заснування підприємства; ресурси, що формуються за рахунок власних і прирівняних до них коштів (доходи і прибутки від операційної, інвестиційної, фінансової діяльності; амортизаційні відрахування; цільові надходження; стійкі пасиви у вигляді кредиторської заборгованості); ресурси, що мобілізуються на фінансовому ринку від емісії акцій, облігацій та інших видів цінних паперів; кошти отримані у вигляді банківського і комерційного кредиту; ресурси, що формуються за рахунок внесків і надходжень цільового характеру (від галузевих і корпоративних структур; бюджетні інвестиції, державні дотації, державні субсидії; страхові відшкодування).

Враховуючи важливість класифікації фінансових ресурсів для управління їх формуванням та використанням, усім суб'єктам господарювання важливо здійснювати їх класифікацію за різними ознаками: за джерелами та етапами формування, за правом власності, за об'єктами та напрямками інвестування, термінами використання тощо, що, на нашу думку, дозволить підвищити ефективність механізму управління фінансовими ресурсами на підприємствах.

У сучасних умовах господарювання значна частина підприємств зазнає необхідності підвищення ефективності і раціоналізації процесів управління фінансовими ресурсами. В залежності від поставлених цілей розвитку діяльності підприємств будуть змінюватись і напрями використання фінансових ресурсів. Серед можливих проблемних завдань, які можна вирішити за допомогою ефективного використання фінансових ресурсів є створення конкурентоспроможної бази підприємства; забезпечення лідерства серед конкурентів; уникнення банкрутства; зростання обсягів виробництва та реалізації; покращення показників прибутковості та збільшення ринкової вартості підприємства. Результативність використання фінансових ресурсів сприятиме загальному покращенню умов господарювання на ринку та

підвищенню позитивних настроїв з боку працівників і споживачів, які своїми діями у подальшому будуть підтримувати ініціативи керівництва щодо вдосконалення управлінської політики. Для розв'язання проблем формування і використання фінансових ресурсів підприємств потрібна виважена, довгострокова політика держави щодо розвитку підприємництва та його ролі у піднесенні національної економіки, яка б спиралася на інтереси основних суб'єктів підприємницької діяльності, відповідала потребам основної частини населення і відображала реальний стан у розв'язанні соціально-економічних проблем у країні. Економічно обґрунтоване використання податкових, інвестиційних та цінових механізмів сприятиме виходу з фінансової кризи, надходженню коштів до бюджету, збільшенню дохідності підприємств.

Отже, функціонування ринкової економічної системи в Україні можливе за умови зростання ефективності використання фінансових ресурсів. Використовувані ресурси, формуючи ресурсний потенціал окремого підприємства, є часткою ресурсного потенціалу народного господарства в цілому чи окремих його галузях. Тому ресурсне забезпечення окремих підприємств залежить від ресурсного насичення в країні в цілому.

Для ефективного функціонування окремого підприємства й важливо визначити оптимальну потребу в ресурсах та забезпечити структуру джерел її формування і використання.

Оскільки фінанси окремого підприємства й державні фінанси взаємопов'язані, у фінансову систему доцільно включати фонди фінансових ресурсів, що перебувають у розпорядженні держави, окремих господарських суб'єктів, інших фінансових інститутів і використовуються з метою виконання економічних і соціальних функцій.

Фінансові реформи в Україні безпосередньо впливають на структуру джерел формування фінансових ресурсів підприємства.

Так зміна системи оподаткування покликана забезпечити оптимальне

співвідношення прямих і непрямих податків, як джерел бюджетних надходжень, а на рівні окремого підприємства - зниження частки прибутку в сумі фінансових надходжень.

Приватизація підприємств значно зменшила участь держави у перерозподілі фінансових ресурсів, що призвело до зменшення інвестиційної активності в цілому.

Амортизаційний фонд - важливе джерело підтримки діючого виробництва в умовах незначної рентабельності господарювання.

З метою використання амортизаційних ресурсів для розширеного виробництва доцільним є зменшення термінів служби основних фондів, використання методів прискореної амортизації. З іншого боку зміна амортизаційної політики призведе до збільшення собівартості виробництва чи витрат обігу за рахунок більшої суми амортизаційних відрахувань, а відтак до зменшення кінцевого фінансового результату - прибутку.

Прибуток має створювати умови для самофінансування поточної діяльності, інвестування розширеного відтворення підприємств. Отримання прибутку окремими суб'єктами господарювання свідчить про позитивні макроекономічні тенденції до зростання доходів державного бюджету.

Україна має достатній інвестиційний потенціал і сприятливі умови для інвестування. Іноземні інвестори можуть розраховувати на 150-200% рівень рентабельності фінансових вкладень. Проте залучення зовнішніх інвестицій та кредитів об'єктивно обмежене і пов'язане із потребою подальшого обслуговування інвестиційного проекту.

На розвиток підприємств негативно впливає кризова ситуація в країні, зокрема низька купівельна спроможність населення, неплатоспроможність основних виробничих підприємств, недосконале законодавств, недостатнє методичне і організаційне забезпечення санації та процесів, державної підтримки підприємств. Більшість підприємств обирає стратегію виживання ,використовуючи бартер, недогляди чинного законодавства, системи

ціноутворення та контролю за підприємницькою за підприємницькою діяльністю з боку адміністративних органів управління.

Ефективне формування та використання ресурсів підприємства викликає потребу оцінки ефективності фінансових проектів на рівні окремих підприємств. При оцінці ефективності формування і використання ресурсів важливо оцінити терміни та обсяги вкладених фінансових ресурсів і отриманого прибутку. Процес вкладення капіталу передбачає його повернення шляхом прибуткової діяльності, що може відбуватися паралельно, послідовно чи інтервально.

У кожному з варіантів передбачено вкладення певної суми ресурсів і отримання прибутку. За умови послідовного перебігу вказаних процесів повну суму прибутку отримують після завершення інвестування. Паралельний перебіг процесів найтрадиційніший, оскільки сума отриманого прибутку зростає за умови зростання суми фінансування і відбувається взаємозалежно в часі. За умови інтервального перебігу визначених процесів між терміном фінансування й отримання прибутку є відрізок часу.

Жоден з існуючих методів оцінки ефективності використання фінансових ресурсів не є універсальним, кожен з них має свої позитивні і негативні сторони. Орієнтація на якийсь один або кілька критеріїв залежить не лише від значення, а й від політики підприємства.

Ефективність фінансування підприємства не абияк визначається стратегією формування ресурсів, що залежить від форми власності, виду діяльності територіального розміщення та інших факторів впливу. Очевидно зростання частки власних фінансових ресурсів що до позичених та залучених ресурсів дає змогу зробити висновок про зростання ефективності фінансування підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Близнюк О. П., Горпиченко А. П. Класифікація джерел формування фінансових ресурсів підприємства / О. П. Близнюк, А. П. Горпиченко // Вісник Міжнародного Слов'янського університету, Серія «Економічні науки». – Том XV. – 2012. – № 2. – С.56.
2. Ванькович Д. В. Оцінка взаємозв'язку реального інвестування та часу у процесі управління фінансовими ресурсами / Д. В. Ванькович // Формування ринкової економіки в Україні. Науковий збірник. – 2012. – № 6. – С. 214-219.
3. Воробйов Ю. М. Особливості формування фінансового капіталу підприємств / Ю. М. Воробйов // Фінанси України. – 2013. – № 2. – С. 77–85.
4. Єфремова Н. Джерела формування фінансових ресурсів підприємства: їх склад та оптимізація структури / Н. Єфремова // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2013. – № 3. – С. 53-61.
5. Заїка І. П. Управління фінансовими ресурсами підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.04.01 / І. П. Заїка. – Київ, – 2011. – 22 с.
6. Козачок І. А. Формування та управління ефективним використанням фінансових ресурсів підприємства / І. А. Козачок // Гуманітарний вісник ЗДІА. – 2011. – № 47. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zgia.zp.ua/gazeta/VISNIK_47_277.pdf
7. Козачок І. А. Формування та управління ефективним використанням фінансових ресурсів підприємства / І. А. Козачок // Гуманітарний вісник ЗДІА. – № 47. – 2013. – С. 277-283.
8. Куліченко Ю. Л. Фінансові ресурси підприємства та їх оптимізація / Ю. Л. Куліченко // Молодіжний вісник УАБС НБУ, Серія «Економічні науки».

- науки». – 2013. – № 4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bulletin.uabs.edu.ua/./B726B86443B5FFB6C3>
9. Леось О. Ю., Коваль І. С. Механізми формування фінансових ресурсів підприємств / О. Ю. Леось, І. С. Коваль // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe
  10. Лігоненко Л.О., Гуляєва Н.М., Гринюк Н.А. Фінанси підприємств [Текст]: підручник / та ін. – К.: КНТЕУ, 2007. – 491 с.
  11. Лукіна Ю. В. Формування та реалізація стратегії управління фінансами підприємства / Ю. В. Лукіна // Фінанси України. – 2013. – № 3. – С. 113–118.
  12. Марченко А. А. Аналіз джерел формування фінансових ресурсів / А. А. Марченко // Фінанси України. – 2012. – №9. – С. 102–109.
  13. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія) [Текст]: навч. посіб. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: КНЕУ, 2001. – 240 с.
  14. Поддєрьогін А.М., Білик А.М., Буряк Л.Д. Фінанси підприємств [Текст]: підручник / Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – 5-те вид., перероб. та допов. – К.: КНЕУ, 2004. – 546 с.
  15. Похожа Н. В. Проблемні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства в умовах рецесії України / Н. В. Похожа // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. – № 45. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.irbis-nbu.gov.ua/./cgiirbis_64.exe
  16. Прушківська Е. В. Напрями вдосконалення, формування та використання фінансових ресурсів на підприємстві / Е. В. Прушківська // Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки – №3 (7), 2010. – С. 256-262.
  17. Романенко О.Р. Фінанси [Текст]: підручник. – К.: ЦНЛ, 2006. – 312 с.
  18. Рудченко І. В. Удосконалення механізму управління фінансовими ресурсами підприємства / І. В. Рудченко // [Електронний ресурс]. – Режим

доступу:

http://www.bsfa.edu.ua/files/konf/23022013/sekciya5/teza_litovska_fk_45.pdf

19. Савчук В. Стратегии и технологии управления финансами предприятия / В.Савчук // Финансовая консультация. – 2013. – № 22. – С. 4–9.
20. Шевчук Н. Капітал підприємства: формування та ефективність функціонування / Н. Шевчук // Ринок цінних паперів України. – 2013. – № 5–6. – С. 39–43.